

IBDIS
Adina Grigore

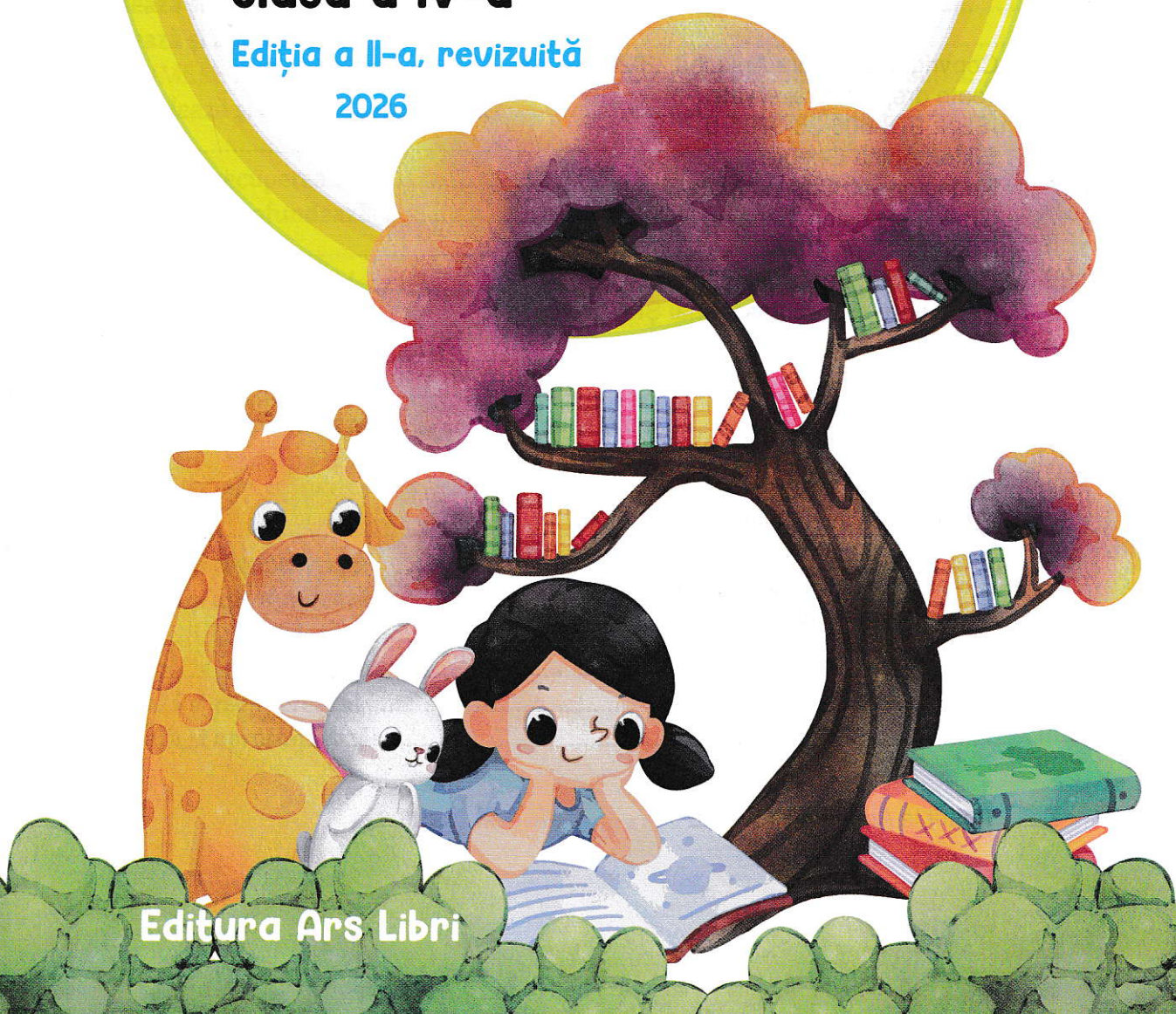
We know
Nicoleta-Sonia Ionică

Cristina Ipate-Toma

Gramatica limbii române

clasa a IV-a

Ediția a II-a, revizuită
2026

Editura Ars Libri

RECAPITULAREA CUNOȘTINȚELOR DIN CLASA A III-A	4
Evaluare 1	10
Evaluare 2	13
CUVÂNTUL	14
Evaluare	23
Exersează și recuperează!	24
Exersează și aprofundează!	26
SUBSTANTIVUL	29
Recapitulează și consolidează!	38
Evaluare	41
Exersează și recuperează!	42
Exersează și aprofundează!	45
ADJECTIVUL	48
Recapitulează și consolidează!	55
Evaluare	60
Exersează și recuperează!	61
Exersează și aprofundează!	64
PRONUMELE	69
Recapitulează și consolidează!	76
Evaluare	78
Exersează și recuperează!	79
Exersează și aprofundează!	82
VERBUL	86
Recapitulează și consolidează!	96
Evaluare 1	99
Evaluare 2	100
Exersează și recuperează!	102
Exersează și aprofundează!	109
CUVÂNTUL-PARTE DE PROPOZIȚIE	114
PĂRȚI DE PROPOZIȚIE – PREDICATUL	118
Evaluare	122
Exersează și recuperează!	123
Exersează și aprofundează!	126
SUBIECTUL	130
Evaluare	138
Exersează și recuperează!	139
Exersează și aprofundează!	142

• Substantivul: felul, genul, numărul, scrierea corectă • Adjectivul: identificare, acordul cu substantivul, scriere corectă • Pronumele: identificare, număr, gen, scriere corectă • Verbul: identificare, număr, scriere corectă

RECAPITULAREA CUNOȘTIINȚELOR DIN CLASA A III-A

1. Activitate pe grupe

Se împarte clasa în 4 grupe. Scrieți împreună, pe fișe, în cadrul grupei, informații despre fiecare parte de vorbire studiată în clasa a III-a.

Se trage la sorți ce parte de vorbire îi va reveni fiecărei grupe.

La final, fiecare fișă va fi expusă la panoul clasei. Se vor discuta toate informațiile de pe fișe, se vor face dezbateri, aducându-se argumente și exemple.

Substantivul

Substantivul este partea de vorbire care denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii. El este de două feluri:

- **Substantivul comun** denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii de același fel și se scrie, de obicei, cu literă inițială mică. Atunci când substantivul comun se află la începutul titlului unui text sau la început de propoziție, el se scrie cu literă inițială mare.

- **Substantivul propriu** denumește o anumită ființă sau un anumit lucru, spre a-l deosebi de alte ființe sau lucruri de același fel. El se scrie cu literă inițială mare, indiferent de locul pe care îl ocupă în propoziție.

Substantivele proprii nu se despart la sfârșit de rând, se trec integral pe rândul următor.

Substantivul se poate afla:

- la **numărul singular**, când denumește o singură ființă, un singur lucru, un singur fenomen al naturii;

- la **numărul plural**, când denumește mai multe ființe, lucruri, fenomene ale naturii.

Substantivul are trei genuri, care se află prin numărare, astfel:

- **genul masculin**: un bărbat → doi bărbați; un leu → doi lei

- **genul feminin**: o carte → două cărți; o stea → două stele

- **genul neutru**: un bilet → două bilete; un tunet → două tunete

Se scriu cu literă inițială mare: nume de persoane, de țări, de ape, de localități, de munți, titluri de cărți/de opere literare, sărbătorile religioase și legale etc.

Adjectivul

Adjectivul este partea de vorbire care exprimă însușiri ale ființelor, ale lucrurilor și ale fenomenelor naturii. De obicei, acesta însoțește un substantiv.

Adjectivul se acordă (se potrivește) în **gen** și **număr** cu **substantivul** pe care îl însoțește.

Adjectivele care se termină în **-iu** la numărul singular au următoarele terminații la numărul plural: **- ii**, când se află după substantiv;

- iii, când se află înaintea substantivului.

De obicei, **adjectivul** se află **după substantiv**. Acesta poate fi așezat și înaintea substantivului, iar atunci își modifică forma.

Pronumele

Partea de vorbire care ține locul unui substantiv se numește **pronume**.

Pronumele **eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele** sunt **pronume personale**.

În vorbire și în scriere, **pronumele personale** ajută la evitarea repetării unor substantive.

Pronumele personal are două numere:

- **numărul singular**, când indică o singură persoană: **eu, tu, el, ea**;
- **numărul plural**, când indică mai multe persoane: **noi, voi, ei, ele**.

Pronumele personal de politețe este folosit în locul numelor persoanelor, pentru a exprima respectul față de acestea. Pronumele personale de politețe sunt: **dumneata, dumneavoastră, dumnealui/dumneaei, dânsul/dânsa, dumnealor, dâșii/dâsele**.

Formele prescurtate ale pronumelui personal de politețe sunt:

- dumneavoastră - dv., dvs., d-voastră
- dumneata- d-ta
- dumnealui- d-lui
- dumneaei- d-ei
- dumnealor- d-lor

Pronumele personal și **pronumele personal de politețe** au **gen** numai pentru următoarele forme:

- **el, ei, dânsul, dâșii, dumnealor** - genul masculin
- **ea, ele, dânsa, dâsele, dumneaei, dumnealor** - genul feminin.

În anumite situații se folosesc și alte forme ale pronumelui personal de politețe: **Domnia Ta, Măria Sa, Înălțimea Voastră, Majestatea Sa, Excelența Sa** etc.

Pronumele personale **eu, ea, el, ei, ele** se scriu cu **e**, dar se pronunță cu **ie** la început.

Verbul

Verbul este partea de vorbire care exprimă **acțiunea, starea** sau **existența** ființelor, a lucrurilor și a fenomenelor naturii.

Verbul este la numărul singular, când acțiunea este făcută de o singură ființă, de un singur lucru.

Verbul este la numărul plural, când acțiunea este făcută de două sau mai multe ființe, lucruri.

Formele verbului **a fi** (ești, este) se scriu la început cu **e**, dar se pronunță cu **i**.

1. Activitate în perechi

Împreună cu un coleg, subliniază folosind culori diferite, părțile de vorbire studiate, apoi treceți-le în organizator, la rubrica potrivită.

Veverițele harnice adunaseră alune gustoase toată vara. Acum venise toamna friguroasă, cu vânt rece și ploi dese și mărunte. Din cauza ploilor, alunele se udaseră și veverițele le scoteau de prin scorburi ca să le usuce.

Într-o zi, pe când duceau alunele într-un loc însorit, s-a apropiat de ele un arici care a întrebat:

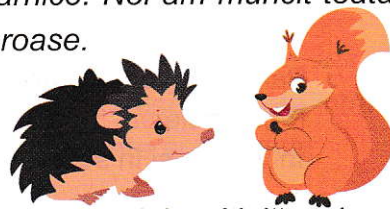
- Voi îmi dați și mie câteva alune ca să am ce mânca și eu la iarnă?

- Ascultă, ariciule! spuse una dintre veverițele harnice. Noi am muncit toată vara. Nu dorim să răbdăm de foame în timpul iernii geroase.

Dumneata ce ai făcut cât a fost vara de lungă?

- M-am plimbat prin poiana cu flori multicolore și nu am avut timp să strâng hrană pentru iarnă.

- Ei, dacă tu te-ai plimbat toată vara, poți dormi toată iarna! Noi nu îți dăm alune au strigat veverițele vesele.

Părți de vorbire			
substantiv	adjectiv	pronume	verb

2. Scrie toate posibilitățile de despărțire în silabe a cuvintelor la capăt de rând:
margaretă, excursie, televizor, bibliotecă, miraculos.

3. Scrie adjective cu sens opus celor date, apoi formează câte o propoziție cu cele găsite.

zgomotoasă	
nouă	
început	
lungi	
sălbătice	
înnorat	

4. Scrie la numărul plural verbele de mai jos, apoi formulează cu fiecare câte un enunț.

• pleacă

• să dau

• cooperezi

5. Formulează câte un enunț în care să introduci:

a) un adjectiv care conține „ii” la final și substantivul **puii**;

b) substantivul **înnoptare**;

c) un substantiv la numărul plural, genul neutru;

d) un pronume de politețe și un substantiv cu sens opus substantivului **zgomot**;

e) un adjectiv care determină substantivul **elev**;

f) un verb care exprimă starea.

6. Scrie ce este ca parte de vorbire și la ce număr se află fiecare cuvânt: *muzee, ființe, coordonează, agreează, fiică, idee, aurii, înființăm*.

Model: argintii-adjectiv, numărul plural

7. Formează câte un verb și câte un adjectiv de la următoarele substantive: *acceptare, alergatul, sosirea, nor, nod, vorbitul, fuga*. Scrie pentru fiecare adjectiv format, adjectivul cu sens opus.

substantive	verbe	adjective	adjective cu sens opus
acceptare	a accepta	acceptat	refuzat
alergatul			
sosirea			
nor			
vorbitul			
nod			
fuga			

8. Înlocuiește substantivele evidențiate cu pronume personale și cu pronume personale de politețe.

* Ieri a venit Corina de la Iași.

* Irina îl vizitează pe Luca.

* Pescarul a prins mult pește.

* Mircea și Alexandru o ajută pe bunica în grădină.

* Vreau să merg cu băieții în parc.

* Eu și Marin am plecat la bazin.

* - Victor, ce mai faci?

9. Lucrează cu un coleg

Completează a doua coloană din tabel, conform cerinței. Solicită colegului tău să o completeze pe cea de-a treia.

verbe (acțiune prezentă)	acțiune trecută	acțiune viitoare
scrie	a scris	va scrie
povestesc		
felicită		
promite		
dovedesc		
zici		
ascult		
sosesc		
convingi		

10. Scrie ce sunt ca părți de vorbire cuvintele evidențiate.

a) Ioana **poartă** o rochie roșie. (_____)

La **poartă** strigă un vecin. (_____)

b) **Noi** avem multe jucării frumoase. (_____)

George are ghetă **noi**. (_____)

c) **Proba** sportivă a fost vineri. (_____)

Mihaela **proba** o haină în cabină. (_____)

EVALUARE 1

1. Scrie pluralul următoarelor substantive:

a) coală _____	b) femeie _____
minge _____	fiică _____
copertă _____	foaie _____
plajă _____	coadă _____

2. Înlocuiește fiecare pronume personal de politețe cu pronumele personal potrivit.

a) – Dumneata vii la film?

b) Dumneaei cumpără flori.

c) Vine în vizită dumnealui.

d) Unde pleacă dumnealor?

e) Dânsul și dânsa sunt antrenorii mei.

f) I-am cunoscut pe dâșii în tabără.

3. Schimbă forma verbului dintre paranteze, astfel încât propoziția să aibă înțeles.

a) Pretutindeni (a zbura) fluturi și gândăcei.

b) Unele păsări (a hrăni) puii.

c) Altele (a învăța) să zboare.

d) În păduri (a coace) fragii.

e) Crinii (a înflorit) mai devreme.

f) Elevul atent (a asculta) explicația.

4. Identifică părțile de vorbire din enunțuri, apoi grupează-le în organizatorul de mai jos, precizându-le numărul și genul (acolo unde este cazul).

- * Greierașul vesel cere mâncare furnicuței harnice.
- * Dumneaei a pătat cu roșie bluza cea roșie.
- * Noi vom pleca la munte.
- * Sportivii învingători poartă tricouri albe.
- * Ai vorbit cu dânsese în zilele călduroase.

► Substantive:

► Adjective: